

“

Selvom jeg jo **stadig er selvmordstruet**,
så føler jeg, at der er kommet lidt mere
gejst til at kæmpe...

Fortællinger og erfaringer fra Helsingbo

- en housing first indsats for unge i Helsingør Kommune

Maj 2021

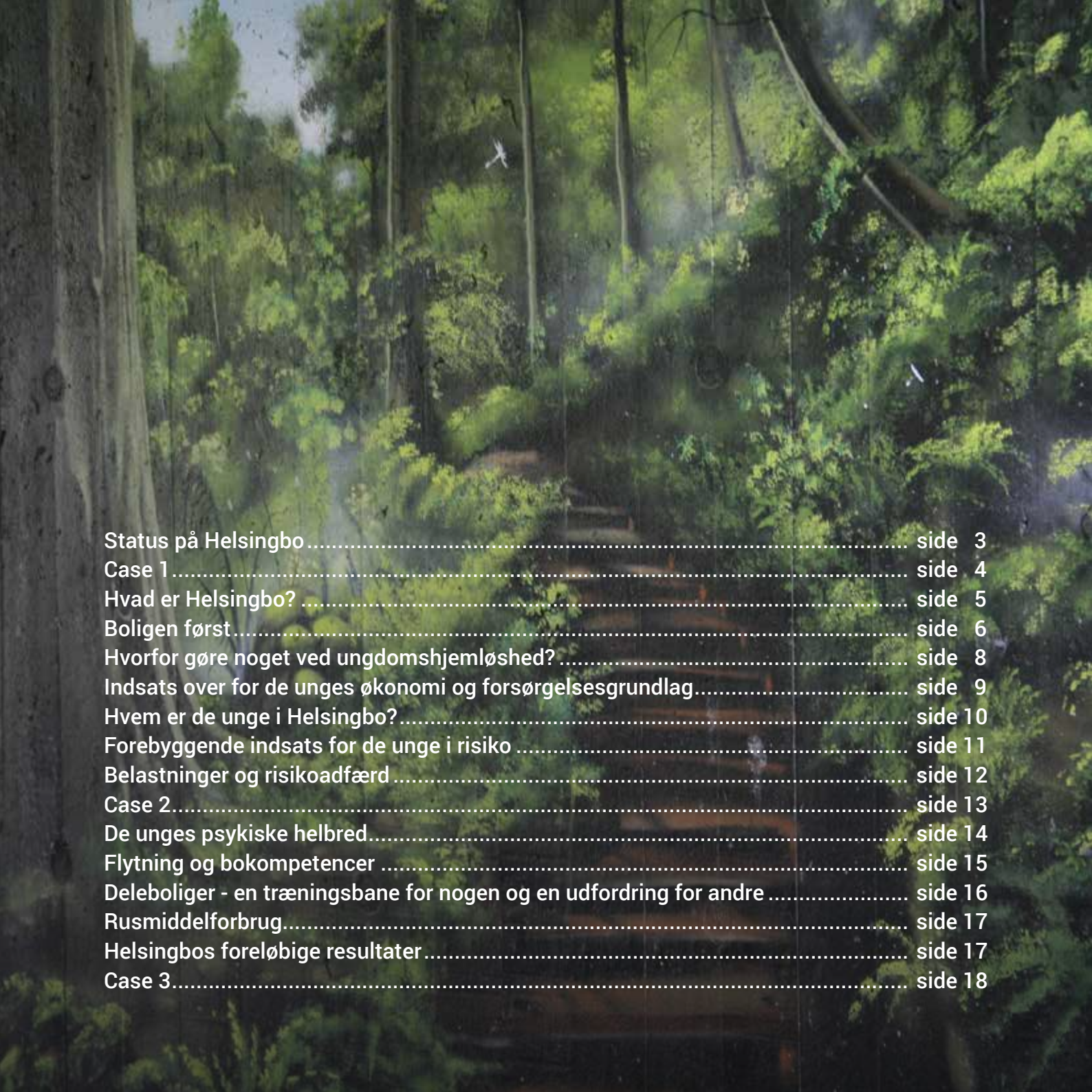

Helsingbo

HELINGØR
KOMMUNE

Status på Helsingbo	side 3
Case 1	side 4
Hvad er Helsingbo?	side 5
Boligen først	side 6
Hvorfor gøre noget ved ungdomshjælpshed?	side 8
Indsats over for de unges økonomi og forsørgelsesgrundlag.....	side 9
Hvem er de unge i Helsingbo?	side 10
Forebyggende indsats for de unge i risiko	side 11
Belastninger og risikoadfærd	side 12
Case 2.....	side 13
De unges psykiske helbred.....	side 14
Flytning og bokompetencer	side 15
Deleboliger - en træningsbane for nogen og en udfordring for andre	side 16
Rusmiddelforbrug.....	side 17
Helsingbos foreløbige resultater	side 17
Case 3.....	side 18

Status på Helsingbo

I denne rapport gør vi status over Helsingbos udvikling og resultater i tal og beskrivelser. Helsingbo har nu eksisteret siden april 2019. I de knap to år der er gået, har vi arbejdet for at skabe en indsats, der med afsæt i Housing First-tankegangen hjælper udsatte unge til at opnå en stabil boligsituation og komme videre i livet. I processen har vi gjort os mange værdifulde erfaringer og opnået synlige resultater i samarbejde med de unge mennesker, det hele drejer sig om. Det er vi både stolte af og glade for.

På de kommende sider beskriver vi, hvad Helsingbo er for en indsats, hvad vi har lært, og hvad vi har opnået. Vores erfaringer baserer sig på samarbejdsforløb med 26 unge, hvoraf 11 per den 1. februar 2021 har opnået egen bolig. Vi ser, at mange af de unge rykker sig i en positiv retning på betydningsfulde områder som fx rusmiddelforbrug, psykisk helbred, sociale relationer og evnen til at varetage egen økonomi.

Den internationale forskning i Housing First-tilgangens effekt peger på, at det virker. Faktisk så er 8-9 ud af 10 borgere, som tilbydes en indsats baseret på Housing First-principperne, efterfølgende i stand til at bo og forblive i egen bolig. Metoderne, der udspringer af Housing First, har vist sig virksomme både hos mennesker, der lever i hjemløshed og hos mennesker, der grundet deres komplekse problemstillinger, er risiko for at havne i hjemløshed*. Det samme billede tegner sig i Helsingbo.

Vi ønsker dig god læsning. Hvis du brænder inde med bemærkninger eller spørgsmål, så hører vi meget gerne fra dig.

Endelig en stor tak for et godt samarbejde til SSI Boligkontor, Helsingung, SKP teamet, Pensionatet, Ungeenheden, Visitation og Indsats, Familierådgivningen, Psykiatrisk Center Nordsjælland, Novavi – Ung Revers, Peer-Partnerskabet, studievejledningen på VUC samt Helsingør og Espergærde Gymnasium og Ungdomsskolen. Uden jer, kunne vi ikke lave det arbejde, vi gør.

*) Socialstyrelsen 2020: "Styrket implementering af Housing First. Erfaringer fra udvalgte lande".

Case 1

"Da jeg kom i kontakt med Helsingbo, var jeg kommet direkte fra Jylland og var en meget, meget knækket pige, der havde det rigtig svært på mange måder. Jeg har altid haft svært ved at sige fra og stå op for mig selv. Jeg var også på kontanthjælp på det tidspunkt og røg hash og tog ret meget coke. Jeg levede ikke rigtig, men overlevede kun. Jeg har været udsat for en del seksuelle overgreb i min fortid og havde svært ved at mærke mig selv og mine grænser og ville ikke tænke på det.

Siden jeg startede i Helsingbo, synes jeg selv, at jeg har rykket mig rigtig meget, og det får jeg også af vide af min familie og dem, jeg kender. Jeg er flyttet ind i en delebolig, hvor jeg har været rigtig glad for at bo, og jeg er startet op på SOSU uddannelsen, som jeg gerne har villet i lang tid og får nu SU. Min ungevejleder har også hjulpet mig med at starte op i Helsingung, så jeg kunne få arbejdet med mit hash- og coke misbrug.

Mig og min ungevejleder har også arbejdet med, at jeg skal lære at stå op for mig selv og turde sige fra og sætte grænser. Fx har hun hjulpet mig med at turde sige farvel til dem af mine venner, som var allerlængst ude på stoffer, fordi de ikke var gode for mig.

Og nu har jeg fået min helt egen lejlighed, som jeg skal flytte ind i på tirsdag, og jeg ryger ikke hash hver dag længere, som jeg gjorde dengang. Jeg har en sød kæreste og bruger meget mere tid sammen med min familie... vi er kommet tættere på hinanden."

Ung i Helsingbo, 21 år

Hvad er Helsingbo?

Helsingbo har eksisteret siden april 2019 og er en indsats rettet mod unge i Helsingør Kommune, der står i en hjemløshedssituation eller er i risiko for at blive hjemløse.

Helsingbo har til formål at modvirke ungdomshjemløshed. Det gør vi ved at støtte udsatte unge i at komme i bolig, samtidig med, at vi sætter ind med målrettet og skræddersyet social støtte fra Helsingbos team af ungevejledere.

Helsingbo har tre deleboliger med plads til 10 unge fordelt rundt omkring i Helsingør, hvor unge kan bo sammen med to til tre andre, mens de i samarbejde med deres ungevejleder begynder at arbejde med de forandringer de ønsker. De unge har deres eget værelse og deles om køkken, badeværelse og opholdsrum. De unge får automatisk en lejekontrakt på et år, som kan forlænges efter aftale.

Ungevejlederne hjælper de unge med at få lavet aftaler med hinanden omkring rengøring, gæster og andre hensyn, og støtter de unge i at løse konflikter, når disse opstår. Grundlæggende er det dog de unges eget hjem, og ungevejlederne kommer som udgangspunkt kun på besøg, når det er aftalt med de unge.

Baggrund

Helsingbo er etableret med afsæt i den Nationale Hjemløshedsstrategi, hvor en række danske kommuner siden 2008 har arbejdet for at implementere Housing First-tilgangen med fokus på at udvikle og afprøve metoder, der er effektive til at få borgere ud af hjemløshed og i bolig.

Helsingbo finansieres af Socialstyrelsens Sociale Investeringspulje på Hjemløshedsområdet i perioden april 2019 til 31. december 2021, hvorefter indsatsen forankres i Helsingør Kommune, hvis indsatsen kan betale sig på den socialfaglige og økonomiske bundlinje.

Helsingbos resultater indsamles og evalueres løbende i samarbejde med Socialstyrelsen og PWC.

Boligen først

Helsingbo tager afsæt i Housing First-tilgangen. International forskning viser, at Housing First-tilgangen i høj grad er virksom. Erfaringen fra Danmark bekræfter international viden om, at Housing First-tilgangen markant øger muligheden for at komme ud af hjemløshed, idet otte til ni ud af ti borgere, som tilbydes en indsats baseret på Housing First-principperne, efterfølgende er i stand til at bo og forblive i egen bolig*.

Den omvendte trappe

Housing First er trappetrins-modellens modsætning. I trappetrins-modellen er boligparathed et mål, som der skal arbejdes hen imod. Housing First tager udgangspunkt i, at borgeren får en bolig som det første. En stabil boligsituation er forudsætningen for at stabilisere og forbedre fx psykisk sygdom, misbrug og det sociale netværk.

Adgang til boliger

Helsingbo samarbejder med kommunens boligkontor, der gør det muligt at indstille de unge i deleboligerne til almen bolig, når de er blevet stabile på en række parametre. .

Helhedsorienteret støtte

I Helsingbo anvender vi to evidensbaserede metoder, som udspringer af Housing First-tilgangen: Intensive Case Management (ICM) og Critical Time Intervention (CTI). Begge metoder har et helhedsorienteret sigte, og Helsingbos ungevejledere støtter bredt op om de unge med afsæt i den unges ønsker til forandring. Vi støtter bl.a. de unge i at få en bolig og gøre den til et hjem. Vi kan også hjælpe de unge med at få styr på økonomien, e-boks og forskudsopgørelse. Vi støtter de unge i at komme i rusmiddelbehandling og få kontakt til psykiatrien, og vi følger med de unge til møder og behandling, hvis det er svært at lykkes med på egen hånd. Vi støtter også gerne de unge i at udvikle og styrke deres sociale netværk, og med at få en mere meningsfuld hverdag.

*) Kilde: "Styrket implementering af Housing First. Erfaringer fra udvalgte lande". Socialstyrelsen 2020.

Respekt, empati og
medmenneskelighed over for
alle borgere

Boligen som en basal menneskeret

En forpligtelse til at arbejde
med borgerne, så længe de har behov

**HOUSING FIRST-TILGANGENS
GRUNDOPFATTELSER**

Skadesreduktion

Adskillelse af bolig og støttetilbud,
så støtten følger borgeren
uafhængigt af boligsituation

recovery-orienteret

Selvstændige boliger i
almindeligt byggeri

Udgangspunkt i borgerens behov
og selvbestemmelse

Hvorfor gøre noget ved ungdomshjemløshed?

Markant stigning i antallet af unge hjemløse

- På nationalt plan er der sket en fordobling af hjemløse unge mellem 2009 - 2017 (Hjemløsetællingen 2017)
- I Hjemløsetællingen fra 2019 ses et lille fald i unge hjemløse i alderen 18-24 år, men antallet er stadig højt: 1023 personer
- Helsingbo oplever stadig flere unge, som udviser risikoadfærd
- Der mangler pt. tilbud, som er målrettet denne gruppe unge

Hjemløsheden har konsekvenser

- At stå uden en stabil bolig gør det svært at få greb om livet, og på sigt går det ud over uddannelse, jobmuligheder, økonomi, sundhed og livskvalitet
- Høj overdødelighed, på landsplan, blandt unge i hjemløshed primært grundet selvmord og rusmidler
- Høje udgifter ved ungdomshjemløshed, hvilket primært skyldes langvarigt behov for offentlige ydelser

Indsats over for de unges økonomi og forsørgelsesgrundlag

Det seneste år med Covid-19 har gjort det endnu sværere at være udsat; hjemsendelser, manglende kontakt til uddannelser og arbejde.

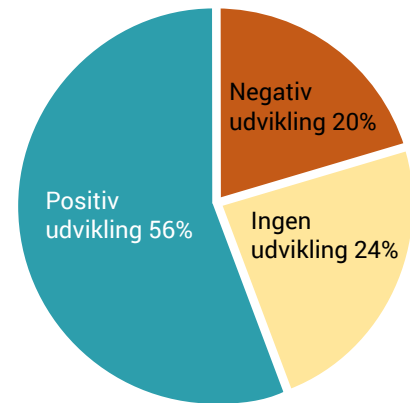
Flere af de unge, som vi ser i Helsingbo, har et væsentligt lavere rådighedsbeløb, end det der skal til, for eks. at optage indskudslån til bolig mv. Det kan være en udfordring, når de skal videre. Nogle af de unge har gammel gæld, som de er nødt til ikke at afdrage på, for at have penge til spaghetti og ketchup sidst på måneden. Vi har unge, der kun har 1500 kr. tilbage til mad og alt andet, når faste udgifter er betalt.

Alligevel er det generelt lykkedes for Helsingbo, at hjælpe de unge til at blive mere selvforsørgende og få en bedre økonomi.

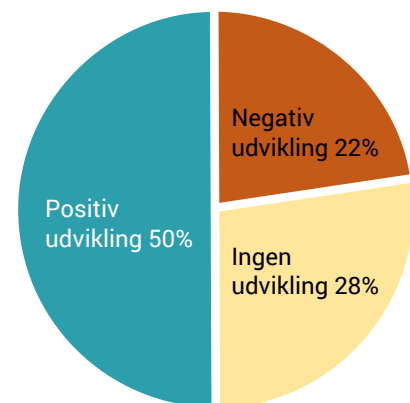
Vi hjælper de unge til gældsrådgivning, vi hjælper dem med at lave aftaler med kviklånsfirmaerne, hvis vi kan få firmaerne i tale. Hvis vi ikke kan få dem i tale, råder vi de unge til at stoppe med at betale. Så vil de ofte ende i fogedretten, som ofte fastslår, at den unge ingen betalingsevne har. Herefter oplever vi at lånefirmaerne ofte er villige til at indgå aftaler.

Nogle af de unge får trukket huslejen (under administration), så de ikke bruger pengene til andre ting.

Forsørgelsesgrundlag, N=25

Økonomi og forvaltning, N=24

Hvem er de unge i Helsingbo?

Helsingbo henvender sig til unge i alderen 16-24 år, som befinder sig i en hjemløshedssituation, samt unge der vurderes at være i risiko for hjemløshed. Begge grupper er kendetegnet ved at have meget komplekse problemstillinger.

De unge i hjemløshed...

overnatter ofte hos venner og bekendte (såkaldte sofasovere). Nogle overnatter af og til på gaden, og nogle har fundet vej til et herberg. De unge i hjemløshed har generelt en meget kaotisk tilværelse, som kun levner lidt eller ingen plads til udvikling og fremtidsdrømme.

De unge i risiko for hjemløshed...

bor typisk stadig hos en eller begge forældre. Nogle har egen lejlighed, men er i risiko for at blive sat ud. Kendetegnende for denne gruppe er, at de mistrives og har meget komplekse problemstillinger, som stiller sig i vejen for deres ønsker om forandring.

Forebyggende indsats for de unge i risiko

De unge i risiko - en overset gruppe

Siden Helsingbo startede op i april 2019, har vi fået øjnene op for de unge i *risiko* for hjemløshed. Dem, der ikke står i en hjemløshedssituation, men som har så komplekse og omfattende problemstillinger, at de er i risiko for at opleve hjemløshed på et tidspunkt.

VIVE peger i deres seneste rapport om ungdomshjemløshed på vigtigheden af, at der sættes ind med hjælp *før* hjemløsheden indtræffer, da hjemløshed øger graden af udsathed og kan medvirke til, at den unges problematikker bliver mere vedholdende. Dette er både omkostningstungt for den enkelte unges trivsel samt for kommunernes budgetter*.

Ved at tilbyde støtte til de unge i risiko for hjemløshed, ønsker Helsingbo at modvirke ungdomshjemløshed og hjælpe de unge videre i livet.

Kompleksiteten af risikofaktorer har betydning for udsatheden

VIVE har identificeret en række faktorer, som øger risikoen for hjemløshed:

- Konflikter i familien
- Opvækst i familier med psykiske eller rusmiddelrelaterede problemer
- Psykiske problemer hos den unge
- Rusmiddelproblemer hos den unge
- Udfordringer i skolen (indlæringsvanskeligheder, mistrivsel, ADHD mm.)
- Børnesag/anbringelse øger risiko for hjemløshed senere i livet.
Hver tiende ung, der har været anbragt, havner i hjemløshed

Faktorerne har hver især betydning, men også graden af kompleksitet har indflydelse på, hvor stor risikoen for hjemløshed er hos den enkelte unge. Jo højere kompleksitet desto større risiko

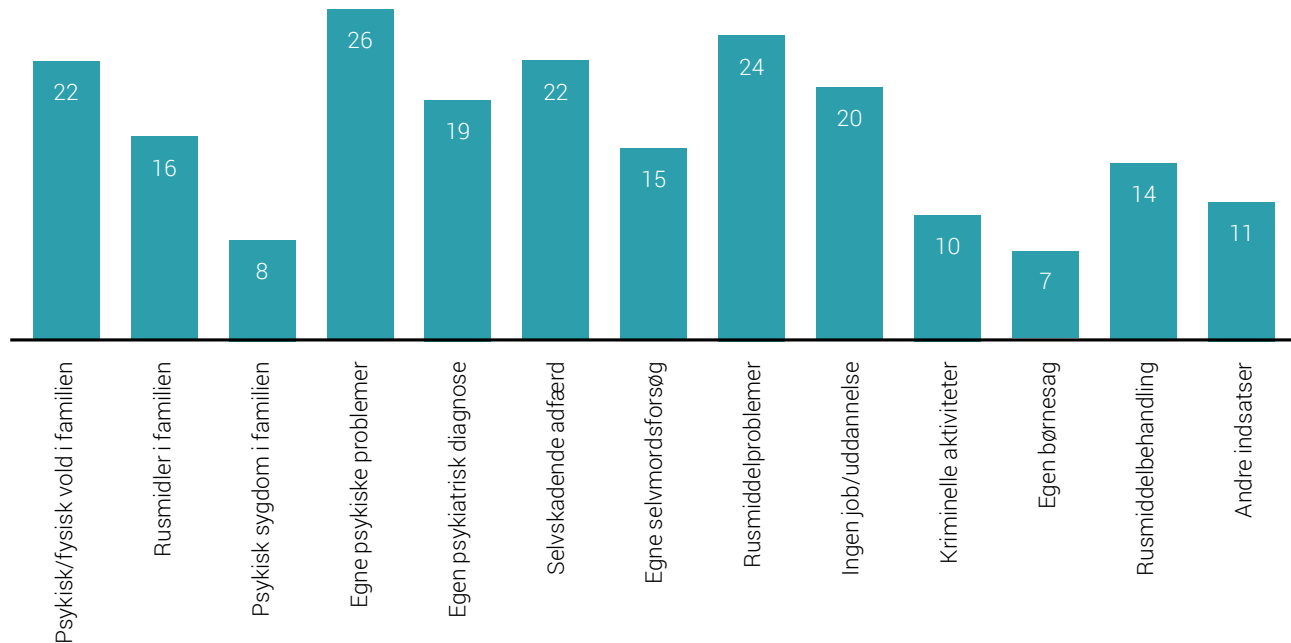
*) Kilde: Benjaminsen et. al (2020): *Hjemløshed i Ungdommen*. VIVE og Hjem til Alle Alliancen

Belastninger og risikoadfærd

I Helsingbo har vi beskrevet 13 belastninger, som vi har identificeret hos de unge. Belastningerne kan ses i direkte sammenhæng med Vives Risikofaktorer. På samme måde har kompleksiteten af og samspillet mellem antallet og belastningerne i sig selv større risiko end ud i hjemløshed.

I gennemsnit har de unge 8 forskellige belastninger. Søjlerne indikerer hvor mange af Helsingbos 26 unge, der har den konkrete belastning.

Antal unge med belastningen. I gennemsnit over 8.

Case 2

"Før jeg kom i Helsingbo, var jeg hjemmeboende hos min mor, og vi havde et meget anspændt forhold i den periode. Jeg skulle have været indlagt på Psykiatrien på den lukkede afdeling og jeg stod uden uddannelse og med et meget stort misbrug. Jeg tog mange stoffer og passede rigtigt dårligt på mig selv og havde svært ved det der med at være voksen. Jeg havde svært ved at overholde mine aftaler og komme til min behandling, og jeg ville egentlig bare gerne dø.

Jeg synes, at man har rigtig god støtte i Helsingbo. Det er et godt initiativ, der er blevet taget for at hjælpe os unge. Jeg synes, at vi har arbejdet ret bredt i forhold til de udfordringer, jeg havde tidligere. Jeg er også kommet i gang med skole igen.

Hvis jeg ikke havde været i Helsingbo, var jeg nok taget på herberg for at komme væk hjemmefra. Og jeg var nok røget ud i noget kriminalitet eller et rigtigt slemt stofmisbrug. Jeg kunne bare mærke, at jeg var på vej ud på et sidespor, altså jeg havde nok ikke engang været i live. Altså helt ærligt. Jeg havde sgu nok taget livet af mig selv. Fordi der ikke var udsigt til noget, hvis jeg var blevet i det. Så altså, ja, det har seriøst reddet mit liv, tror jeg.

Efter jeg er startet i Helsingbo, føler jeg, at jeg er blevet mere voksen og selvstændig og bedre til at passe på mig selv. Jeg tager f.eks. ikke hårde stoffer mere. Så jeg har lært at tage ansvar for mit eget liv. Og så har jeg fået tre nye gode venner. Altså bofæller, og jeg har lært at tage ansvar og gøre rent. At bo i bofællesskabet er virkelig rart, fordi man ikke er alene i det. Der er også et tæt samarbejde med Helsingung, hvor jeg gik før."

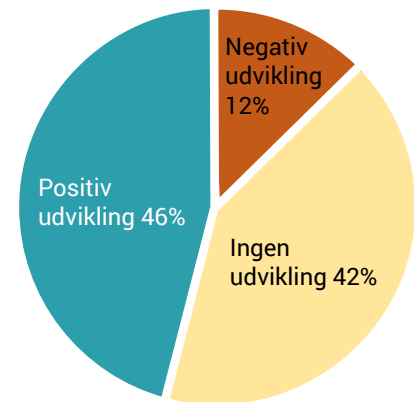
Ung i Helsingbo, 19 år

De unges psykiske helbred

Alle de unge vi møder i Helsingbo, har en eller anden form for psykisk ustabilitet, de fleste af dem har diagnoser. Den usikre livsstil de har, er ikke fremmede for at de får det bedre psykisk. Ofte bruger de rusmidler til at tackle deres psykiske problemer. Så at vi ser en positiv udvikling hos 46% er et stort skridt. Nogle af dem der får det værre kan skyldes de stopper med rusmidlerne som har været med til at skjule den psykiske ubalance.

Psykisk helbred, N=24

Flytning og bokompetencer

Housing First handler om, at hjælpe mennesker med en hjemløshedspromatik i bolig og at hjælpe dem med at gøre det til et hjem. Et hjem, der føles som et hjem. Et hjem der er trygt, og som man kan udvikle sig fra. Når en ung i Helsingbo får tilbudt en bolig, er det derfor en begivenhed fyldt med glæde og håb, men også med udfordringer, som ungevejlederne forsøger at hjælpe den unge med at finde løsninger på.

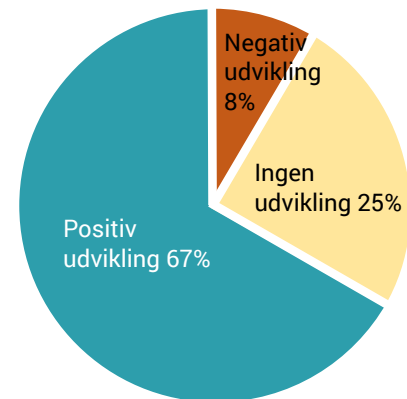
Udfordringerne kan være:

- Hvordan hænger det sammen rent økonomisk – har den unge råd til boligen?
- Hvordan flytter du hvis du har et svagt netværk, hvem kan den unge trække på?

Her gør vi en stor forskel. Mange af de unge vi arbejder med, har ikke bokompetencer. De har ikke prøvet at have det reelle ansvar for en bolig; og hvad der er endnu vigtigere, de har ikke "en ven de kan ringe til".

Deres relationer til familien er gået i stykker og skal først genopbygges, hvis det er muligt. Når vi måler deres bokompetencer, så er det ud fra en vurdering af om "boligen fungerer" så rod og gl. opvask ikke bliver en hindring for at passe job og skole.

Bokompetencer, N=24

Deleboliger - en træningsbane for nogen og en udfordring for andre

Helsingbo har som nogen af de eneste i landet afprøvet et delebolig-koncept som del af Housing First indsatsen. De foreløbige erfaringer fortæller os, at det er en rigtig god løsning for nogle unge, mens det for andre bliver en ekstra forhindring på vejen mod egen bolig.

Den positive side

- En af de mest tydelige fordele ved deleboligerne er, at de eksisterer. Deleboligerne udgør en mulighed for at de unge kan få et sted at være.
- Et andet positivt aspekt ved deleboligerne er, at de kan fungere som en træningsbane for de unge, hvor det er tilladt at fejle og rejse sig igen.
- Det sociale aspekt er en positiv faktor for de unge, der savner et socialt fællesskab og som magter at indgå i et.

Hvad arbejder vi med i deleboligerne?

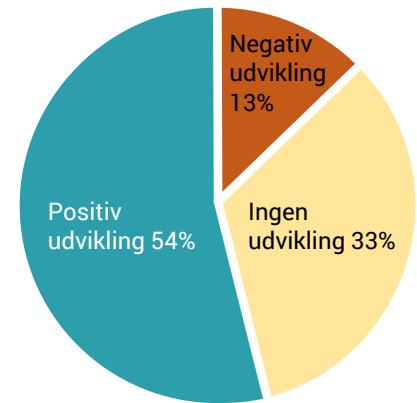
Ungevejlederne hjælper de unge med at opbygge hjemlighedsfølelse, stabilitet og tryghed - faktorer som er centrale for effekten af Housing First indsatsen.

Ungevejlederne arbejder med alle de 13 belastningsgrader de unge har, hvor rusmiddelproblemerne og de psykiske vanskelighederne de unge har, er nogle af de store udfordringer, som gør at Helsingbo hele tiden må justere og tilpasse indsatsen i de forskellige deleboliger.

Rusmiddelforbrug

Helsingbo har et godt samarbejde med Helsingung, hvor vi i fælleskab ofte lykkes med at hjælpe den unge til at få kontrol over sit forbrug. Ofte er rusmiddelforbruget en konsekvens af psykiske-, sociale- og familiemæssige problemer. Så når vi arbejder med de problemer, så ser vi ofte også en positiv udvikling på rusmiddelforbruget.

Rusmiddelforbrug, N=24

Helsingbos foreløbige resultater

I Helsingbo har vi gjort status over de resultater, det er lykkedes at skabe sammen med de unge indtil videre. Her er hvad vi ved lige nu.

- 26 unge har modtaget et ICM forløb i Helsingbo
- 8 forløb er afsluttet
- 20 unge har - i en kortere eller længere periode - boet i en Helsingbo delebolig
- 11 unge er kommet videre i egen bolig
- 11 unge har fået det bedre psykisk.
- Halvdelen af de unge har et lavere forbrug af rusmidler.
- Over halvdelen af de unge kan i højere grad overskue og forvalte deres økonomi på en hensigtsmæssig måde
- Over halvdelen af de unge, har nærmet sig uddannelse og eller job.

Case 3

"Da jeg kom i kontakt med Helsingbo, var jeg indlagt i psykiatrien. Jeg følte mig meget ensom og opgivende på det tidspunkt. Fordi jeg havde så meget rod i mit liv, så kunne jeg ikke holde styr på mine relationer. Vitterligt, jeg kunne ikke... huske noget. Det var nok mine selvmordstanker, der gjorde, at jeg blev indlagt. Jeg var meget selvmordstruet. Jeg havde sagt til mig selv, at det her er den sidste mulighed – the last shot, du ved. Men i den tid, jeg har haft min ungevejleder i Helsingbo, føler jeg, at jeg er begyndt at kunne huske mere. Det er en evne, jeg altid har følt, jeg har manglet. Der er faktisk mange ting, der nu er begyndt at give mening for mig. Selvom jeg jo stadig er selvmordstruet, så føler jeg, at der er kommet lidt mere gejst til at kæmpe, fordi der ligesom er en gulerod.

Det betyder meget, at min ungevejleder er god at snakke med, og at hun hjælper mig, hvis der er noget jeg mangler eller har spørgsmål til. Relationen er en helt anden, end den man har til en psykolog eller psykiater. Jeg har jo både været i psykiatrien og i børnepsykiatrien, men jeg synes bare ikke rigtigt noget af det har gavnet mig. Heller ikke det der 'anger management'. Jeg har virkelig været i mange forløb i kommunen og kriminalforsorgen, men jeg har aldrig haft den følelse af, at kunne slappe af, når man dukker op til noget. Det kan man her. Det er mere jordnært og mere personligt. Jeg har følelsen af, at min ungevejleder vil mig det godt, og at jeg ikke bare er et nummer i rækken.

Sammen med min ungevejleder får jeg også mere og mere styr på de ting, der skal styr på. Som fx papirer og alt det stress. Det, at der er kommet styr på så mange ting, gør, at jeg kan overskue meget mere i min hverdag. Det er jeg meget taknemmelig for. Jeg har også følt mig meget ensom i forhold til at have nogen at snakke med om de dybe ting, men nu får jeg ligesom muligheden for at tale om de her ting og begynde at arbejde med det. Det har også haft rigtig stor betydning for mig, at min ungevejleder har fået mig med hen til Ung Revers (traumefokuseret terapi), og at hun er med hver gang. Det, at hun sidder med, gør, at jeg kan give mere af mig selv, når jeg er der. Jeg føler mig safe.

Men det med lejligheden har helt klart også haft stor betydning. Den delebolig der, det gav mig så meget. Jeg synes virkelig, det har været det bedste, der har været sket for mig – og jeg har virkelig været skudt frem og tilbage i systemet før.

Min mor har også sagt, at hun oplever, at jeg er blevet mere glad, efter jeg flyttede herhen (i deleboligen). Hun ved jo godt, at jeg har været meget udadreagerende, og at jeg tager nogle dumme valg for mig selv nogle gange, men hun synes, jeg er blevet mere fornuftig, og at jeg har mere overskud til at være i selskab med andre. Helsingbo er helt klart det bedste, der er sket for mig.”

Ung i Helsingbo, 14 år

Helsingbo